

Sommertur til Dalslands kanal

Dalslands Kanal har været gennem to omfattende udviklingsprojekter. Bl.a. er den sejlfrige højde øget til 17 meter. Men stadig er der god plads i kanalsystemet, skriver Kurt Færch Madsen i Maxi-klubbens medlemsblad.

På bådudstillingen i Bella centeret marts 2006 blev vi opbragt af en ihærdig svensk herre, som reklamerede for kanalsejlad i Sverige. Vi har feriesejlet på Vänern to gange og været gennem Götakanalen i 2004, så jeg afviste ham med den begrundelse, at vi ikke nåede langt op i Dalslands kanalen med masten sat på vores Maxi 33. Til det kunne han oplyse, at gennemsejlingshøjderne nu var hævet med nogle meter. Projektet var gennemført med EU støtte i løbet af 2005.

Den fri gennemsejlingshøjde i kanalsystemet op til Lennartsfors er nu 17 m. mod tidligere 12 m.

Umiddelbart nord for Lennartsfors er gennemsejlingshøjden til den nordligste sø, Foxen, 15,50 m. Vil man fra Foxen ned i søen Stora Le, som grænser op mod Norge i vest, skal man ikke række højere op end 14,50 m.

Eksempelvis er en Maxi 999, opgivet til 14,90 m. fra vandlinjen til mastetop, og den kan således ikke sejle ned i Store Le. Vores Maxi 33 er opgivet til 13,90 m. (nogen fordel skal der jo være ved en underrigget båd), så enden på det hele blev, at vi sejlede til Dalslands kanalen i 2006.

De fleste (også Maxi 999) har mulighed for at sejle hele vejen igennem kanalsystemets 17 slusestationer op i søen Foxen. Området omkring Foxen er hele turen værd.

Planlægning

Hjemmesiden www.dalslandskanal.se kan anvendes i

forbindelse med planlægning.

Sjöfartsverkets hæfte Dalslands kanal, som kan købes i Danmark, indeholder søkort, kanalbeskrivelse, havnebeskrivelser, sluseinformation og information om nærliggende seværdigheder. Hæftet er rigt illustreret med tegninger og farvebilleder.

Med henblik på turen fra Göteborg til Vänern kan "Svensk Kusthandbok Vänern Trollhätte kanal" anbefales. Bogen indeholder farvebilleder og er en rigtig god tur- og havneguide til Trollhätte kanal og Vänern. Spild ikke penge på søkort over Trollhätte kanal, den 46 sm. lange kanal er afmærket i siderne med nummererede bomme/duchalber. Søsportskort over Vänern er nødvendigt.

Har man ikke sejlet i Sverige før, er her et godt råd. Køb en bøjekrog - "Kivikskroken". Den er i rustfrit stål, har ingen bevægelige dele, er 80 cm. lang og har en åben krog i den ene ende. Man fanger øjerne på ankerbøjerne nemt og krognen falder IKKE af igen, selv om den er åben. Alle de "smarte" modeller, med låsesystemer, på markedet er efter vores mening ikke merprisen værd.

Indkøbsmuligheder

Det vrimler ikke med indhandlingsmuligheder langs Dalslands kanalen. Ud over en kiosk i Upperud findes der et mindre supermarked en halv times gang fra Håverud. Ved Långbron findes lånecykler, hvilket gør det muligt at cykle ned til butikkerne i Mustadsfors.

Bengtssfors har supermarkederne liggende tæt på havnen, og er det bedste indhandlingssted langs kanalsystemet. Lennartsfors ved Foxen har en velassorteret landhandel og tankstation liggende kun 3 min. fra gæstehavnen. Nordligst oppe i Foxen ligger Töcksfors, hvor der findes et meget stort indkøbscenter med flere butikker og supermarkeder ca. 2 km fra gæstehavnen. Ved kanalen ind til vejbroen ligger en tankstation. Nede ved Nössemark i Stora Le ligger en mindre landhandel med astronomisk høje priser (grænser op til Norge). Vi nåede ikke ned til Ed, men her skulle forefindes indhandlingsmuligheder.

Afgang fra Jyllinge

Fredag den 7. juli 2006 var det hjem fra arbejde kl. 1200. Båden var klargjort dagen i forvejen, så vi sejlede ud fra Jyllinge kl. 1700 og forventede at nå til Göteborg sidst på formiddagen den 8. juli. Besætningen var på tre personer, vores yngste søn på 15 år var, lidt modstræbende, gået med til, at holde sejlferie med mor og far. Desuden havde vi undervejs besøg af vores ældste søn og hans kæreste.

Natsejladsen over Kattogat til Göteborg har vi gjort

utallige gange før, men alligevel mærker man spændingen stige, når T-ruten krydses og de store skibe fornemmes, som mørke skygger, der glider forbi for og agter. Solopgangens skønhed, som den opleves herude til havs, overrasker positivt hver gang.

Vi ankom til Göteborg om formiddagen og fortsatte op i Trollhätte kanal til Lilla Edet. Vi passerede slusen og lagde ind i gæstehavnen efter 27 timers sejlads fra Jyllinge.

Overvej et besøg i Kungälv på vejen op eller ned byen ligger mellem Göteborg og Lilla Edet. Den gamle bydel nord for havnen, samt borgen på øen, er interessante besøgsmaal og inden for gå afstand fra havnen. Husk, der er smalt i løbet ind til havnen, og strømmen er stærk, så vendingen skal foregå med rigelig styrefart.

Trollhätte kanal

Kanalen er beskrevet i den nævnte Kusthandbok. Kanal 9 på VHF anvendes til kommunikation med bro og slusevagter. Broerne er fjernbetjente, men du observeres via opsatte kameraer. Når bro/slusevagten har set dig, bliver der tændt et hvidt lys ved broen/slusen. Rød ændres til grøn når du må passere. Normalt er det tilladt at sejle ind i sluserne, når de er fri, og portene bliver åbnet. Men hold øje med det røde lys. Måske nogen er på vej ud, eller man venter på erhvervsfartøjer, som har forsteret. På vejen op får du besked på at gå til kanalselskabets bygning og betale for turen. Enkelt billet 740 Skr.

Sluserne i Trollhätte kanal er MEGET store, men til gengæld foregår slusningen stille og roligt. I sluserne findes kun få fortøjningsmuligheder, og jeg vil anbefale at lægge til i højre side af sluserne (på vej op) om muligt. Man fanger en stige og holder i denne med bådshagen i den ene ende og lægger tov om en pullert i den anden. Er der mange både lægger man sig udenpå, når de inderste både er fortøjet til stige/pullert.

Har man ikke tidligere oplevet sluseområdet ved Trollhättan, kan det anbefales at lægge til ved Åkersvass neden for de gamle sluser og herfra gå på opdagelse i sluseområdet. Trollhättan centrum og elvens gamle løb er nemt tilgængelige fra gæstehavnen Spikön oven for sluserne. På faste dage og tidspunkter åbnes der for sluseportene oven for elvens oprindelige løb vest for byen. Det er et fascinerende syn fra Oskarsbron, som fører over elvens fald.

Udhvilede fortsatte vi rejsen om søndagen den 9. juli. Dagens distance var kort, som følge af passage af sluserne ved Trollhättan. Vi gjorde holdt i Vänersborg, som ligger ved indsejlingen til Vänerne med henblik på tankning af brændstof, vand og andre

fornødenheder. Mandag morgen stævnede vi ud i Vänerne i frisk vind fra syd. Målet var Köbmannebro, som er indsejlingen til Dalslands kanalen.

Dalslands kanalen

Sejlturen, som førte os 102 m. over havet, blev indledt ved Köbmannebro sluse. Niveauforskellen, på kun ca. 10 cm., ledte ikke til mytteri om bord. Kanalafgiften på 1850 Skr. tur/retur betales ved Köbmannebro.

Lad os straks aflive rygterne om, at det er svært at sluse. Slusevagterne giver tegn og information om indsejling og placering i slusen, og vagterne er i øvrigt meget hjælpsomme. De kaster et tov ned til besætningen for og agter. Læg tovværket i S-form omkring klamperne, gennem klamperne, klyds e. lign. - tovet må IKKE kunne glide af klampen.

Ligger man forrest i slusen, kan det virke voldsomt, når vandet lukkes ind. Men man skal blot holde tovværket tot og ikke tillade stævnen at svinge ud i slusebassinets. Slusevagterne har hele tiden øje for, hvad der foregår, og de kan dæmpe slusehastigheden efter behov. Desværre bliver sluserne nogle steder fyldt helt op til randen, hvorfor et besætningsmedlem må i land og holde bådens fribord væk fra stenkanten.

Vel gennem de to første sluser ved Upperud, er man nærmest ekspert i slusningens kunst. Efter Upperud ses en stor rød træbygning til venstre. Der er kafé og butik med svensk håndværk, julestads o. lign. Vi lagde til ved butikkens bro, hvor der ikke er ret meget plads. En dampdreven turistbåd har fast plads ved broens ene ende. Man kan vælge at lægge ind i Upperud gæstehavn neden for sluserne. Skipperinden fik os til at tilbringe en rum tid på stedet, som dog er meget hyggeligt.

Håverud er turistmagneten i området, og det er et must med en overnatning her. Gæstehavnen ligger neden for slusesystemet. Kanalmuseet findes her og fortæller om dens historie. Området er interessant, fori der er megen aktivitet, og hertil kommer et godt restaurationsmiljø.

Sejlturen fortsætter gennem fire sluser og passage over en akvædukt. Den 32.5 m. lange, 4,36 m. brede og 1,8 m. dybe akvædukt består af pladejern, som er nittet sammen. Efter sigende er der aldrig udskiftet nitter i konstruktionen.

Sammenlagt bliver man hævet ca. 10 m. op til søen Råvarp. Turistbådene har førsteprioritet i systemet, så det kan være en fordel at starte tidligt på dagen, såfremt man vil nå langt. Sluserne åbner kl. 0900 (kl. 1000 om søndagen). Vi havde ingen ventetid på vejen op, men vi hørte om folk, som ventede i flere timer. Sluserne er små og tager ikke mange både af gangen.

På vejen fra Håverud til Bengtsfors havde vi en overnatning ved Långbron, hvis gæstehavn ikke var noget at skrive hjem om. Turen igennem slusesystemerne hertil var til gengæld en oplevelse. I stedet for at overnatte ved Långbron vil vi anbefale at fortsætte 2 sm. til Baldersnäs herregårds gæstehavn, som ligger i et smukt område i Laxsjön. Generelt kan det være svært at planlægge turen i detaljer, fordi man ofte bliver snydt af ventetiden ved sluserne.

Bengtsfors er stedet, hvor det er en god ide at proviantere og evt. tanke båden op. Supermarkederne ligger lige oven for gæstehavnen. Gå en tur op på Majbjerget over for byen, udsigten er formidabel, og kaféen deroppe kan byde på kaffe og kage. Søen Lelång er næsten 20 sm. lang, og her fik vi igen mulighed for at sejle for sejl. Midtvejs oppe på søens østside ligger indsejlingen til Silen søerne. Efter sigende et meget smukt område, som vi desværre ikke har adgang til p.g.a. mastehøjden.

Lennartsfors tretrins slusetrappe er sidste sluse på turen op til Foxen. Sluserne ligger smukt i landskabet, slusevagten var dansk og bosat i en rød tjenebolig, som idyllisk ligger ned til kanalen oven for sluserne.

Foxen og Stora Le

Vi blev meget betagede af naturen i området omkring Foxen og den nordlige del af Stora Le. Aldrig har vi oplevet så meget plads. I 12 dage sejlede vi rundt, og vi havde stort set det hele for os selv. Ikke en eneste gang delte vi ø eller skær med andre både. Dermed ikke sagt, at der ikke var andre i nabolaget, men det var ikke noget problem at finde sin egen ø eller klippe ind til land.

Vi har sejlet mange år i de svenske og norske skærgårde, men den fred vi oplevede her var usædvanlig. Måske varer det ikke ved, for svenskerne gør en stor indsats for at få sejlturister til området.

Vi mødte ikke mange sejlbåde heroppe, men der var mange norske motorbåde. De brugte landtransport fra Halden i Norge til Nössemark. Herfra sejlede de ned gennem kanalerne til Göteborg og op langs vestkysten til Norge. Vi undrede os over, hvor få, der gjorde ophold i søerne. De sejlede alle stort set direkte ned til sluserne i Lennartsfors. Vi sejlede kun i havn få gange, og det var udelukkende for at proviantere og hente tilrejsende gæster. I ødemarken blev bad foretaget i søernes rene vand, som i øvrigt er svenskernes drikkevand.

Som sagt er der meget smukt omkring søerne og det er svært at anbefale et sted frem for et andet. Vi kan dog varmt anbefale følgende lokationer:

I Foxen nord for Lennartsfors på indersiden af øerne

Fänadfuset, Dikön, Gåsön og Getön.

Skomsnässundet og Båtstadviken på Foxens østside. Bergviken, som ligger længere oppe på østkysten af Foxen, er et pragtfuldt lille sted, hvor der er mulighed for at fortøje langskibs til fjeldet.

Den nordlige del af Foxen efter broen ved Vester Fågelvik til Töcksfors.

Alle øerne mellem Foxen og Stora Le fra Kollön til Trollön. Trollön er delvis norsk territorium.

Nede i Stora Le ca. på positionen N59.10,700 Ø 11.51,800 ligger en pragtfuld vig, som hedder Smågevik. Stora Smågan er faktisk en ø, da der er et meget lille løb inde ved fastlandet, som ikke ses på kortet.

Hjemrejse

Under turen tilbage løb vi ind i en hel del ventetid ved sluserne, den stod nemlig på skandinavisk flotille sejlads sydover på dette tidspunkt. Social hygge kom nu i højsædet, man lærer rigtigt mange sejlere at kende i løbet af de dage, man sluser. Vi havde på skift selskab af to danske motorbåde henholdsvis to norske og en svensk motorbåd ned igennem systemet. Da vores slusebillet blæste ud i kanalen, og skipper fulgte efter for at redde den dyrt købte billet, var dagen reddet for selskabet, som klappede og piftede ivrigt.

Vi sejlede igennem sluserne ved Bengtsfors lige før lukketid kl. 19.00. Vi måtte således overnatte oven for de næste sluser, som kaldes 19:e - 20:e sluserne. Vi gik tur langs sluserne, som ligger ved siden af elvens brusende løb. Området nord for Billingsfors er meget smukt og absolut en vandretur værd. Resten af hjemturen gik over Gottskär i Kungsbacka-fjorden og Falkenberg.

Status

Når vi ser tilbage på sommerens sejlferie, var det en af de bedste, vi husker. Når det er sagt, skal man lige huske, at sommervejret i juli 2006 var helt i top. Det er svært at finde noget negativt om sommerturen, som havde det hele. Man oplevede både det sociale liv i forbindelse med turen gennem kanalsystemet, og ødemarksidyllen oppe i de store søer.

Nogen vælger den vestsvenske skærgård for at undgå myg, til det kan vi kun sige, at der ikke var flere myg her, end vi oplever i Danmark. Til gengæld var der nogle fluer som bed, hvis de fik lov til at sætte sig. Der var en tendens til at fluerne blev tiltrukket, når man var våd efter et bad i søen. Fluerne kom fra skoven, når det var vindstille.

Få flere oplysninger på: www.dalslandskanal.se